

Bambalina presenta la seua versió del *Retablo de Maese Pedro* per a titelles i orquestra, amb direcció escènica de Jaume Policarpo i direcció musical de Joan Cerveró al front del Grup Instrumental de València (Premi Nacional de la Música 2005). Un muntatge únic que ha viatjat per quasi tot Europa, visitant escenaris tant teatrals com musicals. Bambalina aporta així la seua pròpia visió escènica d'un clàssic del segle XX que ha sigut abordat per creadors de tota índole.

Els titelles musicats de “Maese Pedro”

Bambalina es planteja definitivament l'escenificació del *Retablo de Maese Pedro* després d'una llarga trajectòria en el teatre de titelles, on han destacat per la busca incessant d'un llenguatge escènic personal sempre al servei del titella, el qual ha sigut l'eix vertebrador de la major part dels seus espectacles.

El *Retablo de Maese Pedro* és un dels referents més importants per al teatre de titelles espanyol del segle XX. L'estrena d'esta òpera de cambra per a titelles a París el 1923 és fruit de la col·laboració de Manuel de Falla i un reduït grup d'artistes espanyols vinculats tots ells amb les avantguardes artístiques. Tant en la concepció escènica com en posteriors versions de l'obra van participar creadors tan rellevants com García Lorca o Buñuel.

L'any 1996 hi ha la possibilitat d'abordar esta peça en col·laboració amb el Grup Instrumental de València i el doirector musical Joan Cerveró, amb els quals realitza una primera gira internacional per Itàlia. La nostra versió d'El *Retablo* adquireix una certa rellevància en els circuits musicals i col·laborem amb nombroses orquestres nacionals i internacionals per a presentar l'espectacle en ciutats com València, Granada, Còrdova, Santander, Lió, Montpeller, Arles, Poitiers o Saint Jean de Luz. L'any 2005 s'obri una nova via de col·laboració amb l'Institut Valencià de la Música per a coproduir una versió didàctica de la mateixa peça coincidint amb el IV Centenari del Quixot. Es realitzen nombroses sessions per a públic escolar en els teatres valencians Talia i l'Altre Espai.

Si en gran part de l'obra de Falla el component visual, és molt important, el *Retablo* incideix en esta concepció. Utilitza com a punt de partida un material de caràcter popular - la tradició titellaire- sustentat per un relat absolutament clàssic procedent d'*El Quijote*. El desenvolupament des del punt de vista musical parteix d'estes dues vessants de la tradició, tot i que apunta clarament cap als moviments d'avantguarda i es diferencia clarament de l'obra del moment.

Falla compon una obra els plantejaments de la qual són d'una gran complexitat, tant en l'aspecte musical com en el de la concepció escènica. Vol compondre una música que siga al mateix temps autènticament espanyola i universal, que amalgame una tradició mil·lenària i un llenguatge avantguardista i internacional.

Esta adaptació musical i escènica de l'*enginyós cavaller Don Quijote de la Mancha* de Miguel de Cervantes seria el que hui denominaríem una òpera de cambra. Una òpera, a més, que reflexiona sobre el teatre dins del teatre ja que l'acció és doble: d'una banda veiem la venda on es representa el *Retaule* i per una altra veiem el propi *retaule* de Mestre Pedro on es compta la narració carolíngia dels amors de Melisendra, capturada pels moros.

Nosaltres ens hem acostat a l'obra de Falla amb un gran respecte pel llibret i composició originals. El nostre coneixement de la tècnica dels titelles ha estat al servei d'una posada en escena respectuosa amb la base orquestral, però que al mateix temps reforçara l'acció dels titelles i les intervencions vocals.

La versió pedagògica

En el marc de la Celebració del IV Centenari de la publicació d'El Quijote sorgeix un justificable interès pels espectacles de la companyia relacionats amb esta obra. En este sentit, l'Institut Valencià de la Música planteja una coproducció que permetera recuperar l'espectacle amb una nova orientació pedagògica. L'Institut va assumir la direcció musical (cal destacar que es tracta d'una peça que exigeix 28 músics i 3 cantants) i Bambalina ha sigut l'encarregada d'executar la part escènica, en la que s'incorpora una primera part de 30 minuts en què s'intenta desvelar al públic jove les claus musicals i escèniques de l'espectacle.

ESTRUCTURA

Part pedagògica: primera part interpretada per l'actor Juanfran Aznar l'objectiu de la qual és introduir l'espectador en la riquesa musical de Falla i en l'univers literari de Cervantes.

Concert

Escena 1: El pregó.

Escena 2: Simfonia de Maese Pedro

Escena 3: La cort de Carlemany

Escena 4: Melisendra capturada pels moros

Escena 5: El castic del moro a la plaça pública

Escena 6: El senyor Gayferos entra pels Pirineus i allibera Melisendra

Escena 7: Intervenció final de Don Quijote

Equip artístic

Intèrprets: Jaume Policarpo, David Durán, Josep Policarpo

Direcció: Jaume Policarpo

ALGUNES NOTES CRÍTIQUES

Subtiletes d'allò més menut. Resulta impressionant la mestria en la manipulació dels titelles, la gracilitat dels seus moviments i la integració dels seus parlaments amb els cantants i els músics. El Retaule combina la senzillesa de la seua construcció amb una estètica que pretén reproduir els teatrets de la tradició ambulat castellana de l'època. És una delícia veure treballar este grup amb un espectacle farcit d'emoció en una època de deliris cibernètics.

Virgilio Tortosa. Qué y Dónde.

El Claustre de la Universitat va viure una nit màgica amb Falla. Mostrar al públic valencià la producció en guinyol de "El retablo" a càrrec de Bambalina Titelles (que va rebre tantes i tan bones crítiques al llarg de la gira que van realitzar fa uns mesos per Itàlia) ha fet créixer l'interés del públic, que es va congrega massivament al claustre, i que va poder disfrutar d'una autèntica nit màgica amb la música de Falla.

Fernando Morales. Las Provincias.

Els titelles de Bambalina van captivar el Palau. Realment el treball d'esta companyia de titelles ha sigut excel·lent i mereixien mostrar als seus paisans el que ja havien portat per l'estranger.

Fernando Morales. Las Provincias.

És realment vergonyós que només els assistents a les Jornades sobre Grans Preses i un grupat de convidats hagen pogut disfrutar a València de la millor producció pròpia de la temporada. Una bella escenificació de Bambalina Titelles, basada en l'enginyosa idea d'introduir guinyol dins del guinyol, va acompanyar l'encantadora interpretació musical.

Alfredo Brotons. Levante.

BAMBALINA APAREIX EN L'ESCENA VALENCIANA EL 1981 I DIRIGEIX LA SEUA MIRADA CAP A UNA MODALITAT TAN SINGULAR COM EL TEATRE DE TITELLES. EN EL SEU AFANY PER REGENERAR I DIGNIFICAR ESTA MODALITAT ARTÍSTICA CREEN LA MOSTRA DE TITELLES A LA VALL D'ALBAIDA (1985) I EL MUSEU DE TITELLES D'ALBAIDA (1997), DUES INICIATIVES QUE HAN SUPOSAT UN REVULSIU CULTURAL PER A LA COMARCA I S'HAN CONVERTIT EN UN PUNT DE REFERÈNCIA INTERNACIONAL.

EN LA DÈCADA DEL 1990 BAMBALINA S'ESTABLEIX A VALÈNCIA I COMENÇA A COL·LABORAR AMB CREADORS COM CARLES ALFARO, JOAQUÍN HINOJOSA, RAMÓN MORENO, GEMMA MIRALLES, JOAN CERVERÓ, RICARDO BELDA, JESÚS SALVADOR "CHAPI", CHARLES DITOUT, JEAN-FRANÇOIS HEISSER I PETER CSABA. LA COMPANYIA JA MANTÉ UNA PRESENCIA CONTINUADA EN LES PRINCIPALS CIUTATS DE L'ESTAT I EN BONA PART DELS FESTIVALS EUROPEUS. LA CREIXENT RELLEVÀNCIA ES TRADUEIX EN NOMBROSOS PREMIS I EN EL DEFINITIU RECONeixEMENT D'ALTES INSTITUCIONS COM LA GENERALITAT VALENCIANA I EL MINISTERI DE CULTURA.

A partir de l'any 2000 la companyia comença a assumir projectes de major envergadura i coprodueix amb la Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales i l'Institut Valencià de la Música. Més tard firma convenis d'exhibició amb l'Institut Cervantes i el Ministeri d'Afers Estrangers que els porten a fer gires pels Canadà, Mèxic, Amèrica Central, Amèrica del Sud, Marroc i l'Est Asiàtic. L'any 2005, Bambalina culmina el procés d'expansió amb *Ubú*, una coproducció de gran format per a la Nau de Sagunt.

Bambalina sempre ha destacat per la vocació interdisciplinar dels seus espectacles i per utilitzar un llenguatge teatral en sintonia amb les dramaturgies més contemporànies. Al llarg de tota la trajectòria, la companyia ha posat en escena alguns títols emblemàtics del repertori literari i musical universal com *Pinotxo*, *Quijote*, *Ulisses*, *Cyrano de Bergerac*, *Alicia*, *El Retablo de Maese Pedro*, *Història del Soldat* i *Hola, Cenerentola!*. També ha desenrotllat una línia de creació més personal amb propostes com *El Jardí de les Delícies*, *Pasionaria*, *La Sonrisa de Federico García Lorca*, *El cel dins una estança* o *Kraft*.

Cabillers, 3 baix. | C.P. 46003 VALÈNCIA (spain)
tel/fax (34) 96 391 13 73 [angeles@bambalina.es] | www.bambalina.es]